

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746
IR 749 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1460 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP- 2486“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP NR. TAP-18-1826(2); TAIS NR. 18-12191(3))**

2018-12-04 Nr. NV-3243

Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas: Pateikti Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2486 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIP-2489).

Dabartinė situacija: Projektas parengtas, vykdant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2018 m. spalio 5 d. rezoliucija Nr. S-3407, dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. spalio 3 d. sprendimo Nr. SV-S-909 „Dėl įstatymų projektų išvadų“, kurio 5 punktu paprašyta pateikti Vyriausybės išvadą dėl Įstatymo projekto Nr. XIIP-2486.

Įstatymo projektą Nr. XIIP-2486 rengė ir teikia Seimui Seimo nariai L.Kasčiūnas ir I.Šimonytė. Įstatymo projekto Nr. XIIP-2486 esmė:

Pagal 2018 m. gruodžio 1 d. įsigaliosiančią CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 keičiamą 736 str. 1 d., siekiant suteikti skolininkams galimybę patenkinti minimalius poreikius, buvo sumažintos išskaitos iš skolininkui priklausančios darbo užmokesčio ir jam prilygintų išmokų bei davinių dalies, nevyršijančių Vyriausybės nustatytos MMA.

Įsigaliojus įstatymui Nr. XIII-1460 sumos bus išskaitoma pagal vykdomuosius dokumentus tol, kol bus visiškai padengtos išieškomos sumos:

1) išieškant išlaikymą periodinėmis išmokomis, žalos, padarytos suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu, atlyginimą – 30 procentų (pagal šiuo metu galiojantį įstatymą – iki 50 proc.), jeigu kitaip nenustatyta pačiame vykdomajame rašte arba ko kita nenustato įstatymai ar teismas;

2) visų kitų rūšių išieškoms, jeigu kitaip nenustatyta pačiame vykdomajame rašte arba ko kita nenustato įstatymai ar teismas, – 20 procentų;

3) pagal kelis vykdomuosius dokumentus – 30 procentų (pagal šiuo metu galiojantį įstatymą – iki 50 proc.).

Rengėjų vertinimu, tai nepakankamai sprendžia nedideles pajamas gaunančių, tačiau skolų turinčių žmonių skurdo ir socialinės atskirties problemą. Atsižvelgiant į tai *siūloma keisti* (dar neįsigaliojusius) 736 str. 1 d. 2 ir 3 p. *dar labiau sumažinant išskaitas* ir nustatant, kad iš skolininkui priklausančios darbo užmokesčio ir jam prilygintų išmokų bei davinių dalies, nevyršijančių Vyriausybės nustatytos MMA, išskaitoma pagal vykdomuosius dokumentus tol, kol bus visiškai padengtos išieškomos sumos:

2) visų kitų rūšių išieškoms, jeigu kitaip nenustatyta pačiame vykdomajame rašte arba ko kita nenustato įstatymai ar teismas, – 10 procentų;

3) pagal kelis vykdomuosius dokumentus – 20 procentų.

Projekto esmė: Projektu siūloma nepritari Įstatymo projektui Nr. XIII-2486 dėl šių priedasčių:

1. Pritarus pasiūlymui CPK 736 str. 1 d. 2 p. nustatytą 20 procentų išskaitą keisti 10 procentų išskaita būtų nepagrįstai ribojami išieškotojų interesai, nes kiekvieną mėnesį iš minimalią mėnesinę algą uždirbančio skolininko būtų išskaitoma nedidelė suma, o skolininkui liktų 341,21–356,19 euro – suma, daug didesnė ne tik už minimalių vartojimo poreikių dydį, bet ir už Įstatymo projekto Nr. XIII-2486 aiškinamajame rašte minimą skurdo rizikos ribą.

2. Pritarus pasiūlymui CPK 736 str. 1 d. 3 p. nustatyti 20 procentų dydžio išskaitą, vietoje nuo 2019 m. gruodžio 1 d. įsigaliosiančios 30 procentų dydžio išskaitos, gali būti pažeidžiami ne tik išieškotojo, bet ir skolininko interesai, nes dėl sumažinto išskaitos dydžio vienai vykdomajai bylai tektų itin nedidelė suma, kurios gali nepakakti net vykdymo išlaidoms ir palūkanoms padengti. Esant tokiai situacijai, kiekvieną mėnesį iš skolininko būtų išskaitomos piniginės sumos, tačiau reali jo skola nemažėtų.

3. CPK pakeitimo įstatymu Nr. XIII-1460 CPK 736 str. 1 d. 1 ir 3 p. nustatyti išskaitų dydžiai buvo sumažinti beveik du kartus, o to paties straipsnio 2 d. nustatyta išskaita, taikoma išskaitant iš darbo užmokesčio dalies, viršijančios MMA, taip pat buvo sumažinta beveik trečdaliu. Atsižvelgiant į tai, kad šios nuostatos dar neįsigaliojo ir nėra žinoma, kokį poveikį jos turės išieškojimo procesui, dar mažesnių išskaitų nustatymas gali turėti didelį neigiamą poveikį surenkant įplaukas į valstybės biudžetą.

Derinimas: Projektas derintas su Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Lietuvos antstolių rūmais, savo iniciatyva pastabas dėl Projekto taip pat pateikė Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas. Dėl pateiktų pastabų parengta Derinimo pažyma.

Projektas svarstytas 2018 m. lapkričio 27 d. Tarpinstituciniame pasitarime. Pasitarime nuspręsta pavesti Teisingumo ministerijai įvertinti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktas pastabas (SADM laikosi pozicijos, kad reiktų pritarti Įstatymo projektui Nr. XIII-2486).

Pakartotinai pateiktas projektas pataisytas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės projektui 2018 m. lapkričio 15 d. išvadoje Nr. NV-3009 pateiktas pastabas. Pakartotinai pateiktam projektui Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų neturėjo (2018 m. lapkričio 29 d. išvadoje Nr. NV-3184).

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom: Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlome projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Audrius Kasinskas